

מרכז היהודי באושוויץ

המוזיאון היהודי בית כנסת המרכז החינוכי

AUSCHWITZ JEWISH CENTER
CENTRUM ŻYDOWSKIE W OŚWIĘCIMIU
המרכז היהודי באושוויץ

מוסוף למוזיאון של מסורת יהודית –
יד זיכרון חי לשואה, ניו יורק

○ המרכז היהודי באושוויץ
כיכר על שם הכומר יאן סקארבק 5
אושבינצ'ים 32-600
פולין

טלפון + 48 (33) 8447002
פאקס + 48 (33) 8447003

שעות פתיחה
נובמבר – פברואר 8:30-18:00
מארס – אוקטובר 8:30-20:00
סגור בשבתות וחגים יהודיים

דוא"ל info@ajcf.pl

אנא תמכו במרכז היהודי באושוויץ, למידע נוסף נא להתקשר לקרן למרכז
או 437-4276 (646) www.ajcf.org

לפני אושוויץ

לפני שאושוויץ הפכה לסמל האולטימטיבי של השואה היא היתה עיר פולנית רגילה בשם אושווינצ'ים. רוב האוכלוסיה היו יהודים, דורות של סוחרים, רבנים, רופאים ועורכי דין גידלו משפחות כאן ותרמו לחיים היהודים עשירים ומגוונים. יהודים עבדו, נישאו, למדו והתפללו, דאגו למשפחותיהם ושרתו את הקהילה. הטרדיה של השואה שמה לקץ את החיים היהודים התוססים בעירה. בספטמבר 2000 המרכז היהודי באושוויץ פתח את שעריה לתת כבוד לתושבי העיר בעבר וללמד את הדורות הבאים על כל מה שאבד. המרכז מכיל את בית הכנסת חברא לומדי משניות ובית קורנרייך. בית יהודי מלפני המלחמה הסמוך, ובית קליגר, שהיה ביתו של היהודי האחרון באושווינצ'ים שמעון קליגר.

לפני אושוויץ הייתה אושפיצין

המרכז החינוכי

המרכז היהודי באושוויץ מוקדש לחינוך הציבורי. במרכז יש מגוון רחב של פעילות כולל הרצאות, סמינרים, מפגשים ואירועי תרבות. המרכז מארגן סיורים בבית הכנסת, בתערוכה, באתרים יהודיים בעיר ובבית העלמין היהודי. נא להתקשר אלינו לתאום סיור.

ספריית המרכז מכילה מעל 1000 ספרים הניתנים בהשאלה למשפחות, בתי ספר, וקבוצות מבוגרים באנגלית, גרמנית, עברית ופולנית.

בכל תכניות המרכז אנו מלמדים את העושר בחיי היהודים בתקופה לפני מלח"ע השנייה ומטפחים מודעות לסכנות של שנתת הזר ואנטי-שמית.

בית כנסת

בית הכנסת "חברה לומדי משניות" הוא בית הכנסת היחיד שלא נהרס בכללותו על ידי הנאצים. בית הכנסת נבנה בערך ב-1913 והיה פעיל עד הכיבוש הנאצי הגרמנים הפכו אותו למחסן תחמושת. לאחר השואה נפתח שוב כבית כנסת לשימושם של ניצולים שהתפללו בו עד שעזבו את אושווינצ'ים ופולין. לאחר מכן השלטונות הקומוניסטים הלאימו את בית הכנסת והפכו אותו לחנות שטיחים. בשנת 1997 היה זה הרכוש הציבורי הראשון בפולין שהושב לקהילה היהודית לאחר נפילת הקומוניזם. הוא הושב לרשות הקהילה בביאלסקו-ביאלה, (בירת המחוז) שתרמה את הבניין למרכז היהודי באושווינצ'ים. הבניין בשלמותו שוחזר למצבו לפני המלחמה על ידי היסטוריונים של האמנות על פי עדויות וזיכרונות של ניצולים, הוא נפתח לציבור בשנת 2000.

היום לחברה לומדי משניות אין רב או קהילה מקומית, אבל כבית כנסת היחיד בקרבת מחנה ההשמדה אושוויץ הוא זמין למבקרים המעוניינים להתפלל ולחגוג בר/בת מצווה ושמחות אחרות.

המוזיאון היהודי

מאז המחצית הראשונה של המאה ה-16 ראו יהודי אושווינצ'ים בעירם את ביתם. למבקר במרכז היהודי באושווינצ'ים יש האפשרות להתחבר לחיי היהודים לפני מלחמת העולם השנייה באמצעות תערוכת הצילומים והצגת חפצים ששרדו. התמונות של הבודדים והמשפחות מייצגות את חיי היום יום במקום. המסמכים והחפצים של ארגונים יהודים מקומיים ועסקיהם מחיים את דמותה של הקהילה התוססת בעיירה. אוצר מיוחד באושווינצ'ים: בתערוכה ניתן לצפות בחפצי יודאיקה שנמצאו בשנת 2004. חפצים אלה נקברו מתחת לחרבות בית הכנסת הגדול באושווינצ'ים.